

**«6D090500 – Әлеуметтік жұмыс» мамандығы бойынша
 философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған
 ТУЛЕБАЕВ НУРБОЛ НАСИРБЕКОВИЧТІҢ
 «Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлерді қоғамдық қабылдау»
 тақырыбындағы диссертациялық жұмысына
 Ресми рецензенттің жазбаша пікірі**

№ р/н	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі (жауап нұсқалары)	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Диссертациялық жұмыс әлеуметтік жұмысты ғылым ретінде дамытудың басым бағыттарына сәйкес келеді. Өзінің тұрақсыздығымен, экономикалық, әлеуметтік дағдарыстарымен және жаһандық сын – тегеуріндерімен қазіргі қоғамда әлеуметтік жұмыс ел үшін барынша маңызды орынға ие және әлеуметтік саясатты дамытудың негізгі мәселелерін шешуге және сол арқылы Қазақстан дамуының ағымдағы және ұзақ мерзімді әлеуметтік – экономикалық мақсаттарына қол жеткізуге негізгі үлесін қосады. «Қазақстан - 2050» Стратегиясында» әлеуметтік қауіпсіздіктің басымдықтары мен азаматтарымыздың бақуаттылығы атап өтілген. Әлеуметтік жұмыс кәсіби қызмет түрі және оның басымдығы ретінде әлеуметтік қорғау жүйесін кеңейтумен қатар, атап айтқанда, әлеуметтік саясат пен қызметтерді дамытудағы маңызды кезең болып табылатын «Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» ҚР Заңын қабылдаумен қатар дамып келеді. Әлеуметтік жұмысты дамытудың басым бағыттарын анықтау қоғамның әлеуметтік мәселелерін зерттеуде ғылыми және эмпириялық зерттеулер жүргізудегі маңызды өсу нүктелерін біріктіруге ықпал етеді. Әлеуметтік жұмыстағы зерттеудің негізгі салаларын, оның ішінде Қазақстандағы әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік

			<p>қызметкерлердің рөлі мен мәртебесін іске асыру елдің әлеуметтік – экономикалық және ғылыми дамуына елеулі үлес қосуды және осының есебінен тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз етеді.</p> <p>Әлеуметтік жұмыс мамандығы пәнаралық сипатта болып табылады және көрсетілетін қызметтердің кең бейініне ие. Осы факторларды ескере отырып, әлеуметтік жұмыс кәсібінің болмысы туралы нақты түсінік қалыптастыру өте қиын. Осы қарастырылып отырған аспектіде әлеуметтік жұмыс және әлеуметтік қызметкерлер туралы адамдардың қоғамдық түсінігі мен түсінуі; осы мамандық туралы қол жетімді ақпарат көздерін; әлеуметтік қызметкердің осы бейнесі мен имиджін қалыптастыру және қолдау факторларын, сондай ақ тұтастай алғанда әлеуметтік жұмысты мамандық ретінде қабылдауға және әлеуметтік қызметкердің қызметіне байланысты демографиялық факторларды зерттеу өзекті болып табылады. Қоғамның әлеуметтік жұмыс мәртебесін түсінуі мен қабылдауы уақыт өте маңызды бола түсуде, өйткені қоғам әлеуметтік жұмыскерлер қызметінің негізгі тұтынушысы болып табылады.</p>
		<p>1) <u>Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</u></p> <p>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</p>	<p>Әлеуметтік жұмыстың қоғамдық қабылдауын зерделеу жөніндегі диссертациялық жұмыстың эксперименттік бөлігі, оның ішінде қазақстандық практик – әлеуметтік қызметкерлермен терең эксперттік сұхбаттар сериясы арқылы толық және терең ақпарат алуға бағытталған сапалы зерттеу фазасы «ЮНИСЕФ – ЕО көші – қон процестерінде балаларды қорғау жөніндегі бағдарламасы шеңберінде Қазақстандағы әлеуметтік нормалар мен мінез – құлықты өзгерту бойынша жеке деңгейде және қоғамдастықта өзара іс – қимыл жасау үшін базалық құзыреттерді ескере отырып, әлеуметтік жұмыс функцияларын орындайтын әлеуметтік қызметкерлер мен мамандарды дипломға дейінгі және кейінгі даярлаудың және қайта даярлаудың мемлекеттік бағдарламаларын жетілдіру» халықаралық жобасы шеңберінде</p>

			профессор Әбдірайымова Г.С жетекшілігімен орындаған. (ДФМП NSSFA/KAZ/2020/006 от 20.05.2020). Бұл кезеңде ізденуші әлеуметтік қызметкерлердің кәсіби сәйкестендіру ерекшеліктерін, стереотиптерін және өзін – өзі қабылдауын анықтап, сондай ақ қоғамдық қабылдаудың әлеуметтік жұмыс тәжірибесіне әсерін, Қазақстандағы әлеуметтік жұмыстың даму перспективалары мен күтулеріне талдау жүргізген.
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Диссертациялық жұмыс ғылымның дамуына елеулі үлес қосады және әлеуметтік жұмысты Қазақстандағы кәсіби қызмет пен ғылыми білімнің бір түрі ретінде зерттеуге және қоғамның олар немесе олардың кәсіптері туралы не ойлайтыны жөнінде әлеуметтік қызметкерлердің пікірлерін анықтауға бағытталған ауқымды зерттеу болып табылады. Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қалай қабылданатынын түсіну көптеген себептер бойынша ғылыми және зерттеушілік қызығушылық тудырады. Бұл әлеуметтік қызмет көрсетуге, білім беруге, жұмысқа қанағаттану мен жұмыс орнын сақтауға, сондай ақ әлеуметтік қызметкерлердің қызметтерін пайдаланатын адамдардың сеніміне әсер етеді. Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын зерттеу әлеуметтік жұмыс үшін ғылым ретінде маңызды болып табылады және білім беруді жетілдіру және өмір сүру сапасын арттыру үшін жаңа білім мен ұсынымдар жасай отырып, қоғамның әл – ауқатын түсінуде белгілі бір рөл атқарады. Осы аспектіде ұсынылған диссертациялық жұмыстың маңыздылығы диссертацияда мазмұнды және терең ашылған. Ізденушінің ғылымға қосқан құндылығы мен үлесі әртүрлі деңгейдегі конференциялардағы ғылыми жарияланымдары мен баяндамаларымен расталады. Зерттеудің негізгі нәтижелері 9 ғылыми жарияланымда, оның ішінде 1 – Scopus деректер базасында жарияланған.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары;	Рецензиялауға ұсынылған диссертациялық жұмыстағы өзі жазу принципі жоғары. Диссертация дербес орындалды және

		2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	ізденушінің ғылымға және Қазақстандағы әлеуметтік жұмыстың дамуына қосқан жеке үлесін куәландырады.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) <u>негізделген</u> ; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертациялық жұмыстың өзектілігін негіздеу үшін әдеби дереккөздерге терең талдау жасалды, оның негізінде әлеуметтік жұмысты қоғамдық қабылдауды одан әрі зерттеудің бағыттары мен замануи әдістері айқындалды және анықталды. Диссертация Қазақстандағы әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қабылдауын толық, тұтас қамтыған зерттеу болып табылады. Диссертацияның қисыны, тұжырымдамасы мен құрылымы авторға негізгі ғылыми ережелер мен қорытындылардың ішкі бірлігіне қол жеткізуге мүмкіндік береді. Негізгі ғылыми нәтижелер зерттелетін мәселе аясында өзара байланысты және өзара жалғасқан. Диссертация Қазақстанның әлеуметтік жұмыс саласындағы ғылыми дискурста кешенді әзірleme алмаған өзекті мәселеге арналаған. Осы тұрғыдан алғанда оның өзектілігі диссертацияда толығымен негізделген.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) <u>айқындайды</u> ; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	Ұсынылған диссертацияның мазмұны диссертацияның тақырыбын толығымен айқындайды және «Әлеуметтік жұмыстағы дискурс» бірінші бөлімінде жан - жақты ашылады, мұнда әлеуметтік жұмыс және қызметкерлерді қоғамдық қабылдаудың ғылыми дискурсының тұжырымдамалық өрісі анықталады, атап айтқанда, Қазақстанда әлеуметтік жұмыстың қалыптасуы мен дамуына әсер ететін факторлардың кең спектрін анықтауға мүмкіндік беретін зерттеуге интегративті тәсіл ұсынылды, әлеуметтік жұмыстың дамуына талдау жасалған, зерттеудің әдіснамалық тәсілдері мен логикасы негізделген. Сауалнаманың, нарративті эсселердің және эксперттік сұраулардың нәтижелері ұсынылған «Қазақстандағы әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын талдау» екінші бөлімінде кәсіптер иерархиясындағы әлеуметтік жұмысты қоғамдық қабылдаудың заңдылықтарына негізделген

		<p>тақырыптың мазмұны ашылды.</p> <p>Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің имиджі мен мәртебесін қалыптастыруға әсер ететін факторлар жүйесі әзірленді және ұсынылды, атап айтқанда, әлеуметтік қызметкерлердің кәсіби және жеке өзін-өзі стигматизациялауы анықталды, ол өз мәртебесінің төмендеуінде және кәсіби сенімсіздік жағдайында көрініс табады.</p> <p>Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің оң қоғамдық имиджін нығайту және қалыптастыру бойынша жүргізілген зерттеу және ұсынылған ұсынымдар диссертациялық жұмыстың мәлімделген тақырыбына толық сәйкес келеді.</p>
	<p>4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:</p> <p>1) <u>сәйкес келеді</u>;</p> <p>2) жартылай сәйкес келеді;</p> <p>3) сәйкес келмейді</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың міндеттері тақырыпқа толық сәйкес келеді, нақты, сауатты тұжырымдалған және әлеуметтік жұмыстың қоғамдық қабылдауын және әлеуметтік қызметкерлердің қалыптасқан пікірден күтуін зерттеу мен салыстырудан тұратын зерттеу мақсатына қол жеткізуді көрсетеді.</p>
	<p>4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан:</p> <p>1) <u>толық байланысқан</u>;</p> <p>2) жартылай байланысқан;</p> <p>3) байланыс жоқ</p>	<p>Диссертация Қазақстандағы әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын толық, тұтас қамтыған зерттеу болып табылады. Диссертациялық жұмыстың барлық бөлімдері мен ережелері қисынды түрде өзара байланысты. Диссертацияның қисыны, тұжырымдамасы мен құрылымы авторға негізгі ғылыми ережелер мен қорытындылардың ішкі бірлігіне қол жеткізуге мүмкіндік береді. Негізгі ғылыми нәтижелер зерттелетін мәселе аясында өзара байланысты және өзара жалғасқан.</p>
	<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған:</p> <p>1) <u>сыни талдау бар</u>;</p> <p>2) талдау жартылай жүргізілген;</p> <p>3) талдау өз пікірін емес, басқа</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың әр бөлімінде сыни талдау және қарастырылатын мәселелер бойынша ізденушінің жеке пікірі бар қорытынды жасалған. Дискурсты, оның әдістері мен негізгі қағидаларын сыни талдау нәтижесінде оларды эмпирикалық зерттеулерде сындыру әрекеті жасалды, сонымен қатар әлеуметтік жұмыста белгілі бір тәсілдер мен шешімдермен салыстырғанда дәлелдер мен бағалауларға ие жаңа шешімдер</p>

		авторлардың сілтемелеріне негізделген	ұсынылған. Әдеби дереккөздерді талдау салыстыру мен түсіндіру әдістерін қолдануға ықпал еткен.
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа;</p> <p>2) <u>жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);</u></p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Осы диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалығы ізденушінің Қазақстандағы мамандық және ғылым ретінде әлеуметтік жұмысты және олардың тұжырымдамалық негіздерін зерттеу тұрғысынан әртүрлі ұйымдар мен мекемелерде функцияларды орындайтын әлеуметтік қызметкерлерді алғаш рет кешенді зерттеуінен тұрады.</p> <p>Диссертациялық зерттеуде докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға жауап беретін және <u>ішінара жаңа (75%)</u> ретінде сипатталатын бірқатар ғылыми нәтижелер алынған.</p> <p>Осыған сүйене отырып, <u>ғылыми жаңалық қағидаларының жеткілікті деңгейін</u> атап өтуге болады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жүйелілік және санаттаудың негізгі тәсілдері тұрғысынан ғылым мен тәжірибедегі әлеуметтік жұмысты зерттеудің пәнаралық деңгейі теориялық тұрғыдан зерттелген. Әлеуметтік жұмыстың өзі объективті және жүйелік құрылымдардың бөлігі болып табылатындығы туралы жасалған теориялық талдау ғылыми қызығушылық тудырады. Нәтижесінде институционалдық тұтастықты сақтау мүмкіндігі және оның осы әлеуметтік ата заңда жұмыс істеу қабілеті және адамдардың қоғамға теориялық түсінігі мен интеграциясының өзегі болатындығы көрсетілді; - әлеуметтік жұмыстың парадигматикалық әлеуеті теориялық тұрғыдан тұжырымдалған және зерттелген, оның жүйелілігі сыртқы факторлардың қоғамдағы әлеуметтік жұмыстың мақсаттары мен рөліне әсерінен туындағанын дәлелдейді; - алғаш рет әлеуметтік жұмыстың түбегейлі әлеуметтік өзгерістер жағдайында және іс – әрекетке немесе оқиғалардың дамуына белсенді әсер етуден гөрі жеке бейімделу және әділетсіздіктен қорғау мәселелеріне реакция ретінде дамитыны көрсетілген; - Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің

			<p>қоғамдық қабылдауына алғаш рет жүргізілген кешенді талдау дұрыс нәтижелер алуға және (1) студенттердің болашақ мамандыққа қатынасын анықтауға мүмкіндік береді; (2) ірі мегаполис тұрғындарының әртүрлі жас топтарының көзқарасы тұрғысынан қоғамдағы әлеуметтік қызметкерлер мен кәсіптің имиджін бағалау; (3) кәсіби сәйкестілік стереотиптерін, тәжірибелік қызметті және әлеуметтік қызметкерлердің өз мамандығынан күтулерін анықтау.</p> <p>Диссертацияда алынған нәтижелер тұтастай алғанда үміткерге әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлерді қоғамдық қабылдау тұжырымдамасын қалыптастыруға мүмкіндік берді.</p>
		<p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың қорытындылары жан – жақты талдауға және өз бетінше жүргізілген зерттеулердің нәтижелеріне негізделген. Осы тұрғыдан алғанда олар толығымен <u>жаңа</u>.</p>
		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Әлеуметтік жұмыстың кәсіби сәйкестігін қалыптастырудың контекстік факторларын талдау кезінде үміткер қабылдаған барлық шешімдер; эмпирикалық деректерді жинау және талдау техникасын, әдістерін әзірлеу, зерттеу дизайнын жасау; әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын талдауға бағытталған сапалық және сандық өлшеу жүргізу;</p> <p>Қазақстанда әлеуметтік жұмыстың оң имиджін қалыптастыру және әлеуметтік қызметкерлердің әлеуетін арттыру үшін кәсіби сәйкестіктің стереотиптерін зерделеу, тәжірибелік қызмет және үлгінің тиімділігін бағалауды жүргізу және ұсынымдар әзірлеу <u>толығымен жаңа</u> болып табылады.</p>

6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген/негізделмеген</u> (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Диссертацияда тұжырымдалған ғылыми ережелердің, қорытындылар мен ұсынымдардың негізділігі, олардың ғылыми дұрыстығы зерттелетін мәселелерге <u>негізделген</u> және барабар жалпы ғылыми және арнайы зерттеу әдістерін (жүйелі, салыстырмалы, құрылымдық және статистикалық, талдау және триангуляция әдістері) автор таңдаған мәселені шешу үшін пайдалана отырып, нақтыланған ғылыми дәлелдеумен расталады; сондай ақ зерттеудің ақпараттық базасының өкілдігі (бұған атап айтқанда, автордың өзі де, басқа да отандық және шетелдік зерттеушілер жүргізген әлеуметтанулық зерттеулердің нәтижелері кіреді).
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) <u>дәлелденді</u>;</p> <p>2) шамамен дәлелденді;</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді;</p> <p>4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) <u>жоқ</u></p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) <u>ия</u>;</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар;</p> <p>2) орташа;</p> <p>3) <u>кең</u></p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) <u>ия</u>;</p> <p>2) жоқ</p>	<p>Қорғауға үміткер тоғыз негізгі ережені ұсынады.</p> <p>(1) Бірінші ереже әлеуметтік жұмысты кәсібилендіруге, оның парадигмасын талдауға және теориялық негізді дамытуға қатысты <u>дәлелденген, әдіснамалық зерттеу тұрғысынан өте күрделі, жаңа, қолдану деңгейі кең және мақалада расталған.</u></p> <p>(2) Екінші ереже әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын бағалауға байланысты өзін – өзі стигматизациялау – <u>дәлелденген, жаңа, тривиалды емес, қолдану деңгейі кең, мақалада дәлелденген.</u></p> <p>(3) Үшінші ереже кәсіби сәйкестіліктің тұрақты білім емес екендігі туралы дәлелді базаға негізделген – <u>жаңа, қарапайым емес, кең қолдану деңгейіне ие, мақалада дәлелденді.</u></p> <p>(4) Төртінші ереже кәсіптің мәртебесі мен беделіне қатысты <u>дәлелденген, тривиалды емес, жаңа, қолдану деңгейі кең, мақалада дәлелденген.</u></p> <p>(5) Бесінші ереже, әлеуметтік жұмыстың кәсіби қызметінің тұжырымдамалық саласына негізделген, <u>дәлелді, тривиалды емес, жаңа, кеңінен қолдануға ұсынылған және мақалада</u></p>

			<p><u>дәлелденген.</u></p> <p>(6) Алтыншы ереже (<u>дәлелденген, жаңа, тривиалды емес, кеңейтілген қолдануды талап етеді, мақалада дәлелденген</u>) әлеуметтік қызметкердің тәжірибелік қызметін зерттеуде мұқият зерделеу, әлеуметтік қызметкерлер мен олардың функцияларын орындайтын басқа да мамандар арасында жүргізілген терең сұхбаттар негізінде кәсіби сәйкестіліктің ерекшеліктерін анықтау негізінде алынды.</p> <p>(7) Жетінші ереже <u>жаңа, дәлелді базаға негізделген және мәртебе мен кәсіптің «төмендеу» белгісін анықтаудың маңыздылығын өзектендіреді (тривиалды емес, қолданудың кең тәжірибесін қажет етеді, ғылыми жарияланымдарда дәлелденген).</u></p> <p>(8) Сегізінші ереже этикалық қағидаттарға негізделген және халықаралық кәсіби стандартпен реттеледі және Қазақстанда әлеуметтік жұмыстың оң имиджін қалыптастыруға бағытталған (<u>дәлелденді, жаңа, тривиалды емес, кеңінен қолдануды талап етеді және жарияланымда дәлелденді</u>).</p> <p>(9) Тоғызыншы ереже (<u>дәлелденген, тривиалды емес, кеңінен қолдануды талап етеді, мақалаларда дәлелденген</u>) қоғамдық қабылдау бойынша эмпирикалық зерттеулер жүргізу негізінде анықталған және одан әрі сынауды талап ететін процестердің көп факторлығына байланысты.</p>
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) ия; 2) жоқ	<p>Диссертацияның әдіснамалық негізі, мақсатын, міндеттерін, ұғымдық аппаратын тұжырымдамалық баяндау, сондай – ақ ұғымдарды операциялизациялау, зерттеу әдістерінің қолданылуы негізделген және Қазақстанда әлеуметтік жұмыспен әлеуметтік қызметкерлердің қоғамдық қабылдауын бағалау бойынша объективті, <u>сенімді</u> және жүйелендірілген деректер алуды қамтамасыз етеді.</p> <p>Осы диссертацияда қолданылатын барлық материалдар теориялар мен тұжырымдамаларды салыстыру, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау арқылы тексеріліп, негізделген; мәлімдемелердің қисынды құрылуы; жүргізілген эмпирикалық</p>

			зерттеулердің көмегімен сенімділікті растау.
		<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p>1) <u>ия</u>;</p> <p>2) <u>жоқ</u></p>	<p>Осы диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылыми зерттеулердің заманауи әдістері мен деректерді өңдеу және түсіндіру әдістерін, соның ішінде зерттеу кезінде алынған деректерді статистикалық өңдеуге арналған триангуляция мен компьютерлік бағдарламаны қолдана отырып алынды. Заманауи әдістерді қолдану нарративтік сұхбатты пайдалана отырып, бірқатар зерттеулер жүргізуге; сапалық және сандық деректерді; зерттеу дизайнын анықтауға; сауалнамаларды жасауға және сынамауға; статистикалық тесттер мен эмпирикалық зерттеулерді қолдануға; әдеби шолу жүргізуге; қайталама деректер мен ресурстарды пайдалануға; бастапқы және қайталама ақпаратты жинауды жүзеге асыруға мүмкіндік береді.</p>
		<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):</p> <p>1) <u>ия</u>;</p> <p>2) <u>жоқ</u></p>	<p>Диссертациялық жұмыс әлеуметтік жұмыстың теориялық тұжырымдамаларын терең талдауға негізделген. Теориялық талдаудан алынған, өзара байланыста және заңдылықтарда анықталған барлық қорытындылар өз дәлелдерін алды және эмпирикалық зерттеулермен расталды. Тәжірибеге бағдарланған бағытқа қарамастан, жұмыста әлеуметтік жұмыстың әртүрлі тұжырымдамаларын жан – жақты теориялық зерттеу ұсынылған, оның ғылыми және көппарадигмальды сипаты ашылған.</p>
		<p>8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен <u>расталған</u> / ішінара расталған / расталмаған</p>	<p>Диссертациялық жұмыстағы маңызды мәлімдемелер өзекті және сенімді әдебиеттерге тиісті сілтемелермен <u>расталды</u>.</p>

		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті/жеткіліксіз</u>	Үміткер қолданатын әдебиет көздері өзекті және зерттеу тақырыбын ашады, бұл мәселенің әртүрлі көзқарастарын салыстыруға мүмкіндік береді; тақырып бойынша ең заманауи жарияланымдарды қарастыру; дереккөздерге егжей – тегжейлі талдау жүргізу. Пайдаланылған дереккөздердің тізімі әдеби шолу үшін жеткілікті 200 – ден астам атауды құрайды.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) <u>ия</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Автор ұсынған диссертацияның теориялық маңызы зор, әлеуметтік жұмысты қоғамдық қабылдаудың дамыған әдістемесі оның даму заңдылықтары мен ерекшеліктері туралы тұтас түсінік қалыптастыруға мүмкіндік береді және әрі қарай жүргізілетін зерттеу үшін тұжырымдамалық - әдіснамалық негіз болады. Жұмыста негізделген ережелер әлеуметтік жұмысты зерттеудің теориялық негіздерін кеңейтуге мүмкіндік береді. Қоғамның әлеуметтік өзгерістері жағдайында жүргізілген зерттеу қазіргі қазақстандық қоғамдағы әлеуметтік саясатты ғылыми тұрғыдан қамтамасыз етуге ықпал етеді.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) <u>ия</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Диссертацияның тәжірибелік маңызы бар, өйткені келесі қағидаларға негізделген: атаулылық (нақты мақсатты топ көрсетілген – әлеуметтік қызметкерлер), нақты өмір жағдайында қолдануға болатын көрсеткіш ретінде дәлелдеу және оны қолдану (қолданбалы сипат). Жүргізілген зерттеудің негізгі ережелерін сынақтан өткізу барысында расталған жұмыстың тәжірибелік маңыздылығы мемлекеттік басқару органдары, әлеуметтік саланың ұйымдары мен мекемелері үшін ұсынымдар мен ұсыныстар дайындау болып табылады. Диссертант тұжырымдайтын қорытындылар мен ұсыныстар әр түрлі деңгейдегі басқару субъектілеріне әлеуметтік саясат саласындағы бағыттарды түзету және жетілдіру үшін тиімді шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) <u>толығымен жаңа</u> ; 2) <u>жартылайжаңа (25-75% жаңа болып</u>	Осы диссертацияда алынған нәтижелер мен тәжірибеге арналған ұсыныстар <u>толығымен жаңа</u> болып табылады, өйткені оларды әлеуметтік қызмет көрсету, денсаулық сақтау, білім беру жүйесі, пенитенциарлық жүйе және жұмыспен қамту саласындағы

		табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	мәселелерді шешуде қолдануға болады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертацияның академиялық жазу сапасы жоғары. Ғылыми терминологияны қолдану, мәтіннің дәлелділігі және категорияларды сауатты таңдау академиялық жазудың күрделілігі мен құрамын анықтайды. Ұсынылған дәлелдер қысқаша сипатталған және көрсетілген. Диссертацияның академиялық жазуы мәтіннің әртүрлі бөліктерінің логикалық арақатынасын, нақтылау тілі мен ғылыми лексиканы қамтиды, мұнда негізгі назар тұжырымдардың дәлелділігіне аударылды. Диссертация нақты құрылымдалған және бір бөлімнен екінші бөлімге өту қағидасы сақталған.

Шешімі: Тулебаев Нурбол Насирбековичтің «Әлеуметтік жұмыс» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстанда әлеуметтік жұмыс пен әлеуметтік қызметкерлерді қоғамдық қабылдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы ғылымды дамытудың басым бағыттарына сәйкес келеді, ғылыми жаңалыққа ие, теориялық және тәжірибелік маңыздылығы логикалық және ішкі бірлікпен сипатталады. Бұл тақырыптың көп өлшемділігі одан әрі апробациялауды және тәжірибеде кеңінен қолдануды қамтиды. Әлеуметтік қызмет алушылардың қоғамдық қабылдауын зерделеу және зерттеуге қаржылық қолдау көрсетілген жағдайда, оны Қазақстан өңірлеріне экстраполяциялау жеке қарастыруды талап етеді. Жалпы, диссертациялық жұмыста барлық нәтижелер ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін қолдана отырып алынды деп санаймын, бұл ғылымды зерттеудің толықтығы мен тәуелсіздігін, оның жоғары академиялық жазылуын растайды. Диссертация «Дәрежелер беру қағидалары» талаптарына толық сәйкес келеді, ал оның авторы 6D090500 – «Әлеуметтік жұмыс» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайықты.

1) философия докторы (PhD) немесе бейіні бойынша доктор дәрежесін беру.

Ресми рецензент:

Байгабылов Нурлан Оралбаевич –
Әлеуметтану кафедрасының меңгерушісі,
PhD, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті

